

KRITIKA

Izmik eksplicitnemu kot vaba k fantaziranju

ODER

**Simona Semenič
to jabolko, zlato**

Režija: Primož Ekart

Imaginarni, Cankarjev dom,
SNG Drama Ljubljana, **MGL**

Zala Dobovšek

Izjemna performativnost pisav(e) Simone Semenič je njena značilna odlika, ki bogato prepleta govorico stvarnega in metafizičnega, redefinira didaskalije, precizno ritmizira utrip dogajanja in ga tekoče montira. To je dramatika, poezija in proza obenem, je gledališče, a je lahko tudi film, je pripoved, a tudi že upodabljanje. Ker izhaja iz trdnih osebnostnih načel, se v njenih delih vselej odraža kritična samonanašalnost, včasih absolutna, ponekod parcialna. Če h gostoti vseh omenjenih opredelitev pristavimo še visoko stopnjo sočnega jezikoslovja, seksualne prostodušnosti in lascivnih situacij, se k nam prikotali to jabolko, zlato.

Besedilo prebija led normativnih institucionalnih odrov in vanj z inflacijo reprezentiranja brezsrčne ženske seksualnosti vnaša nelagodje. V osvobajanju teh prezrtih vsebin domačega gledališča je skrajno neposredno, v izrazju pa neustrašno. Pristop režiserja Pri-

moža Ekarta je predvsem racionalen in preudaren, domala v nasprotju z materialom, ki se ponuja. Postavitev v okrogli Štihovi dvorani zasnuje že skoraj koncertno, intimistično, z vablivo glasbo in odmerjenimi otočnimi svetlobnimi učinki, ki posegajo v varnost, a tudi pomenljivost zavetja teme. Popolna odtegnitev eksplicitnega uprizarjanja (seksualnih) dejanj in reduciranje prizorišča na tako rekoč prazen prostor nedvomno imata svoje razumljive razloge. Na konkretno izvedena dejanja bi preželi banalnost in nehotena vulgarnost, sunkoviti preklopi kadrov pa ostajajo fluidni, ker je zgolj in edino igralsko telo tisto, ki locira menjave prostora in skoke v času.

Deprivacija medtelesnih fizičnih akcij vzvratno priklicuje našo individualno domišljijo, v bistvu jo drži v šahu ves čas, vizualno dogajanje s tem soustvarjamo in vanj (naskrivaj) vnašamo lastne fantazije. Pod videzom uglajenih kostumov, ki že rinejo v stereotipizacijo razumevanja »privlačne ženske« (visoke pete in rdeča šminka), **Barbara Cerar, Mirjam Korbar, Nika Rozman, Mia Skrbinač in Primož Vrhovec** v izčiščeni retoriki in odrezavih menjavah paralelnih prizorov razločno razprostrejo tematske in problemske potenciale besedila. Njegovo mreženje renesančne umetnosti in arhetipov (kar ponazarjajo imena vesna, sanja,

mira, živa), objektivizacije in potrditve, poltenosti in osamljenosti, vse to podmazano z zasidrano nesmrtno krščansko krivdo kot temeljno regulatorko sodobnega časa. Motivike istospolnosti, masturbiranja, opolzosti in prevar avtorica vpeljuje kot povsem naravno dialektiko človeške biologije, tudi igralski registri so usmerjeni z nekakšno vsakdanjostjo, naravnostjo, brez pretiravanj ali karikatur, temveč kot prizemljene ekspresije, ki situacij ne razumejo in kažejo kot ekscesov, temveč le kot osvobodjena telesa kot taka.

Vendar pa se vprašanja emancipacije ženske seksualnosti, odkloni od patriarhalne zadušljivosti in kategorično opolnomočenje žensk v uprizoritveni princip ne naselijo v presežnih pomenih ali znakih, zadosti jim njihov položaj znotraj besedila, nanj se predstava opre tako rekoč v celoti, medtem ko na scenski ravni ne išče subverzivnih (pre)tresljajev. Če je dobesedno uprizarjanje seksualnosti povsem legitimno zatrto, bi se morda lahko prav zato razprl dodatni prostor za ostrejšo politično naravnost branja besedila in za odrsko polnejšo, bolj fenomenološko razgrnitev prostora »med željo in užitkom«, ki ga naseljujeta erotika in ljubezen. Navsezadnje, jabolko greha in jabolko spoznanja se lahko zgodita istočasno. x